

DOĽANSKÉ NOVINY

2/2024

Ročník XIV.

ZO ŽIVOTA V OMPITÁLI ■ VYCHÁDZA 3x ROČNE

Z OBSAHU ČÍSLA

**CYRILOMETODSKÝ HOLD
DOLIANSKYM OSOBNOSTIAM**

STR. 8

NÁŠ NOVÝ PÁN FARÁR

THDR. STANISLAV STOHL, PHD. STR. 12

**ROZLÚČKA SO ŠKOLSKÝM
ROKOM**

STR. 18

Čo všetko sa deje za kulisami obecného úradu?

Starostka na plné obrátky

Čo sa podarilo v tomto roku?

Viete, aký je to pocit, keď sa cítite, že celý deň sa točíte ako kolotoč? Presne tak sa cítim ja. Dni mi ubiehajú ako voda a každý z nich je výzvou. Veľmi rada vám prostredníctvom našich Dolianskych novín priblížim, čo všetko sa deje za stenami obecného úradu a ako sa snažíme, aby naša obec prosperovala.

Ako vaša starostka mám na starosti celú škálu úloh. Od organizovania obecných podujatí až po riešenie havarijných stavov a prijímanie podnetov od občanov. Aktívne komunikujem s organizáciami a združeniami, aby sme spoločne našli najlepšie riešenia pre našu obec. Mojou prioritou je vytvárať priateľské prostredie pre všetkých obyvateľov, preto sa zaoberám aj riešením susedských sporov a vyjadrujem sa k stavebným povoleniam tak, aby sme zachovali charakter našej obce. Mojim cieľom je, aby naša obec bola miestom, kde sa vám bude dobre žiť. Preto neustále pátram po nových možnostiach, ako zlepšiť životné podmienky v obci.

Hľadanie financií: Je to ako vyhrať v lotérii (alebo nie?)

Viete, ako sa hovorí, že peniaze nerastú na stromoch? Je to pravda, ale ja sa ich snažím nájsť na každom rohu. Neustále sledujem rôzne výzvy a granty, ktoré by nám mohli pomôcť zrealizovať naše plány. Je to ako hľadať ihlu v kope sena, ale keď sa podarí získať nejaké financie, je to pocit ako vyhrať v lotérii.

Od nápadu po realizáciu: Cesta je často trnistá

Keď máme nejaký nápad, ako zlepšiť obec, musíme prejsť dlhú cestu, než sa z neho stane realita. Najprv musíme nájsť vhodných odborníkov – projektantov, ktorí nám vypracujú projekt. Potom musíme vybrať spoľahlivého špecialistu, aby sme mohli projekt skontrolovať. Potom začať dlhý proces verejného obstarávania na samotného zhotoviteľa diela, medzitým vybaviť potrebné povolenia na realizáciu, a keď je dielo hotové skontrolovať jeho kvalitu a prevziať ho. Vyzerá to jednoducho, že? Ale poviem Vám, že je to neskutočne veľa strávených chvíľ či už pri štúdiu projektu, technických správ, alebo so samotným zhotoviteľom priamo na mieste. A stretnutia nie sú vždy príjemné, často je potrebná priama a vecná argumentácia. Je to ako postaviť domček z kociek – každá kocka musí byť na svojom mieste. Je to jednoducho „taková mravenčí práca“, ktorej výsledok stojí za to.

Komunikácia je kľúčová

Samozrejme, dôležitá je aj komunikácia s vami, obyvateľmi obce. Preto sa snažím byť prístupná a pravidelne vás informovať o tom, čo sa deje v obci. Ak máte nejaké podnety alebo návrhy, neváhajte ma kontaktovať. Následne Váš podnet spolu s poslancami posúdime a zaradíme do plánu.

Poslanie, ktoré ma napíňa

Byť starostkou nie je len práca, je to poslanie. Je to chuť robiť s ľuďmi, je to chuť robiť pre ľudí, je to chuť spoznávať ľudí a ich potreby. Každý deň je pre mňa výzvou a zážitkom zároveň. Mám rada svoju prácu a verím, že to tak vnímate aj vy. Chcem, aby naša obec bola miestom, kde sa budeme všetci cítiť dobre.

Viac hláv, viac rozumu: Prečo potrebujeme celú obecnú samosprávu alebo „Ako kolektívne rozhodovanie prináša lepšie výsledky pre obec“

Poslanci zohrávajú kľúčovú úlohu pri rozvoji našej obce. Pravidelnou účasťou na pracovných poradiach a obecných zastupiteľstvách aktívne prispievajú k rozhodovaniu o dôležitých otázkach. V úzkej spolupráci starostka = poslanci identifikujeme potreby vás – obyvateľov a navrhujeme nové projekty, ktoré zlepšujú život v našej obci. Bez podpory a odbornej pomoci poslancov, by realizácia mnohých projektov nebola možná. Ich odborné znalosti a skúsenosti sú neoceniteľné pri riešení komplexných úloh, ktoré so sebou rozvoj obce prináša. Hoci sa poslanci nemusia priamo zúčastňovať na všetkých obecných podujatiach, ich podpora je pre úspešnú realizáciu týchto aktivít často nevyhnutná. Ich rozhodnutia a schválené projekty totiž vytvárajú podmienky pre organizovanie rôznych kultúrnych, športových a spoločenských podujatí, ktoré obohacujú život v našej obci.

Ženy v zákulisí: Ich práca je kľúčom k úspechu samosprávy

Dievčatá na obecnom úrade Lenka (Mgr. Lenka Franíková), Teška (Ing. Natália Bednárovská) sú nielen krásne, mladé a inteligentné, ale predovšetkým všestranné, sú ako švajčiarsky nožik obecného úradu. Potrebujete matričný úkon, zaplatiť poplatok, vyhlásiť oznam, podať

žiadost' na výrub stromu, vypočítať daň z nehnuteľností, vymeniť nádobu na komunálny odpad, nahlásiť zmenu bydliska, prideliť súpisné číslo na Váš nový dom, alebo prenajať si kultúrny dom na oslavu a zapožičať sety na záhradnú párty? S tým Vám dievčatá rady pomôžu a medzi tým vybaví kopec agendy na obecnom úrade, ktorá nie je vidieť, ale je nevyhnutá pre riadny chod samosprávy. Nemôžem zabudnúť ani na Katku (Katarína Pešková), ktorá je ako „motorová myška“, skoro ráno ju stretnete ako svižne kráča do školy upratať, cestou späť pozametá pred Domom smútku, o desiatej už odovzdá na prenájom „kulturák“ a o dvanástej kosí pred sv. Annou. Čo poviete, dokázali, by ste to aj vy? Práca na obecnom úrade nie je len o schopnostiach, ale prácu musíte mať rád a musíte v nej vidieť zmysel. Ja už viem, že na obecnom úrade takých ľudí máme a som za ne veľmi vďačná.

Spolu budujeme most

Ďakujem všetkým, ktorí sú stavebnými kameňmi mosta našej samosprávy. Od tých, ktorí nám dodávajú stavebný materiál, cez tých, ktorí nám pomáhajú s murovaním, až po tých, ktorí nám držia palce, aby sme sa neprepadli. Spoločne budujeme most, ktorý nás spája.

Vďaka patrí všetkým, ktorí: podporujú obecné akcie:

Interpharm Slovakia, a. s.; Vína z mlyna, Karpaty, Paraty na prenájom, Potraviný Slaninka, Vinárstvo Mikuš, Cinemax, Jazdecký klub Karpaty, Sponzori a dobrovoľníci, Zuzana a Rudolf Zajíčkoví, Pekáreň Častá, Dobrovoľnému hasičskému zboru v Doľanoch, Futbalovému klubu Cinemax Doľany, Obci Báhoň, Obci Budmerice.

pomáhajú robiť obec krajšou:

Mária a Jozef Vandákoví, Anna a Alojz Slaninkoví, ktorí si zobrali pod patronát starostlivosť o priestranstvo pri kostole. Dobrovoľníčky, ktoré polievajú záhony pri kostole, Anton Horváth za pomoc pri mulčovaní verejného priestranstva za kultúrnym domom, Peťo Prísečan a Peter Marianyi za obnovu lavičiek v obci a všetkým dobrovoľníkom, či už z radov poslancov alebo obyvateľov obce. Vďaka samozrejme patrí Danielovi Ďurďovičovi za grafické spracovanie našich novín.

Katarína Guldánová, vaša starostka

Výsledky volieb do Európskeho parlamentu

8. júna 2024 sa na Slovensku konali voľby do Európskeho parlamentu. Ako voľby dopadli v Doľanoch? Volieb sa zúčastnilo 375 z 897 zapísaných voličov, čo predstavuje 41,8 % účasť. Počet hlasov odovzdaných jednotlivým subjektom si môžete pozrieť na nasledujúcej tabuľke. (V tabuľke sú iba politické strany, ktoré v Doľanoch získali aspoň jeden hlas).

Politická strana	Počet hlasov
DEMOKRATI	26
SNS	8
REPUBLIKA	46
ZDRAVÝ ROZUM	4
KREŠŤANSKÁ ÚNIA	4
SMER-SD	112
KDH	29
SAS	21
PROGRESÍVNE SLOVENSKO	88
SLOVENSKO - ZA ĽUDÍ	19
HLAS-SD	16

Stav projektových zámerov obce Dolány:

Projekty - v procese hodnotenia

Obnova významnej národnej kultúrnej pamiatky Palkovičov dom v obci Dolány

Obec podala žiadosť o poskytnutie dotácie z Dotačnej schémy Bratislavského samosprávneho kraja **na podporu kultúry v sume 15 000 Eur**. Konkrétne na opravu strechy na tejto NKP. **Projekt žiaľ nebol schválený**. Obec sa preto na tento istý účel pokúša získať dotáciu z inej výzvy a to, z výzvy Ministerstva financií SR, oblasť individuálne potreby obcí. **Projekt je v procese hodnotenia**. V prípade úspechu nás bude realizácia čakať ešte v tomto roku.

Bezpečné pamiatky

Obec podala žiadosť o dotáciu **v sume 25 000 Eur** z výzvy Energia pre krajinu, ktorú vyhlásili Slovenské elektrárne. Žiadosť bola podaná konkrétne na získanie finančného príspevku na vykrytie výdavkov spojených s komplexnou rekonštrukciou elektroinštalácie našej kalvárie a potiahnutia káblov do kaplnky sv. Šebastiána a kostolíka sv. Leonarda. Žiadosť je v procese hodnotenia. V prípade úspešnosti bude teraz už zrealizovaný projekt „Elektroinštalácia kalvárie“ refundovaný z priznanej dotácie.

Nákup traktora a príslušenstva

Obec podala žiadosť o poskytnutie dotácie **v sume 138 105 Eur** z Environmentálneho fondu oblasť Rozvoj odpadového a obehového hospodárstva. Čakáme na jeho posúdenie a vyhodnotenie.

Projekty - schválené

Energetická obnova objektu Základnej školy v obci Dolány

Obec podala žiadosť do Rady partnerstva na získanie nenávratného finančného príspevku. Projektový zámer sa podaril obhájiť a bol schválený **v celkovej sume 930 631,54 Eur**. Teraz čakáme na výzvu z Programu Slovensko, aby sme podali žiadosť o získanie nenávratného finančného príspevku.

Plánovaný harmonogram realizácie: apríl 2025 - apríl 2026

Cieľ projektu: Energetická obnova základnej školy prostredníctvom opatrení na zníženie energetickej náročnosti

Stav pripravenosti: Dokumentácia pre realizáciu stavby

Stručný popis projektu: Predmetom projektu je obnova budovy ZŠ za účelom zlepšenia jej energetickej hospodárnosti, predĺženia životnosti a zníženia environmentálnych dopadov jej prevádzky. Obnova budovy prispeje k zníženiu energetickej spotreby energie a tým aj k zníženiu emisií CO₂ a znečisteniu ovzdušia. Zároveň sa zlepší aj aktuálna vnútorná dispozícia ZŠ. V rámci projektu bude vykonané zateplenie obvodového plášťa objektu, stropu a strechy staršej časti objektu, výmena strešných krytín, vytvorenie nových podláh. Zároveň sa zabezpečí osadenie nových dverí a okien, vyhotovenie

sanačných opatrení, vyhotovenie odizolovania spodnej časti stavby, vyhotovenie nového zatepľovacieho systému a zhotovenie novej konečnej úpravy fasády, repas existujúcich podlahových konštrukcií a polozenie nových podláh, montáž a zhotovenie nového akustického podhľadu, osadenie nových osvetľovacích telies a elektroinštalácie, osadenie nového zdroja tepla, osadenie nových schodiskových plošín a zabezpečenie OZE fotovoltaickými panelmi a tepelným čerpadlom.

Projekt sa realizuje prostredníctvom 2 aktivít: Zníženie energetickej náročnosti základnej školy a OZE základnej školy.

Realizáciou projektu dôjde k úspore energie vo výške 83,36 %. Realizáciou projektu sa dosiahne značné zlepšenie energetickej náročnosti prevádzky budovy. Ročná primárna spotreba energie klesne z pôvodnej hodnoty 251,57 MWh/rok na úroveň 41,86 MWh/rok a po realizácii projektu bude budova zaradená do triedy A1 (pôvodne trieda F). Celková vyrobená tepelná energia z obnoviteľného zdroja tepelného čerpadla bude 18,91 MWh/rok a celková vyrobená elektrická energia z fotovoltaických panelov bude 5,87 MWh/rok.

Projekt tak prinesie zlepšenie kvality životného prostredia v obci Dolány, efektívnejšie využitie verejnej budovy a výraznú úsporu verejných zdrojov.

Rekonštrukcia multifunkčného ihriska

Obec neustále pracuje s projektovým zámerom **v sume 103 519,98 Eur**, aby získala nenávratný finančný príspevok v sume 100 000 Eur na podporu regionálneho rozvoja z MAS. Sme v poslednej fázy posudzovania, ktoré je na PPA. Momentálne je spustený proces verejného obstarávania, ktorého výsledok budeme vedieť dňa 13.8.2024. (Predpokladaný termín realizácie bude známy až po priznaní nenávratného finančného príspevku, bez ktorého realizácia nie je možná).

Projekty - schválené a zrealizované

Zelená oáza pre mozaiku stretnutí pre Doľany

Obec podala žiadosť o poskytnutie dotácie z výzvy individuálnych dotácií Bratislavského samosprávneho kraja **v sume 6 900 Eur na revitalizáciu verejných priestranstiev** (záhrada za kostolom a dvor rodičovského domu Juraja Palkoviča). Projekt bol úspešný s finančnou dotáciou **v sume 2 000 Eur**.

Projekt finančne podporil Bratislavský samosprávny kraj sumou 2 000 €.

Oprava detského ihriska v obci Doľany

Obec podala žiadosť o poskytnutie dotácie **v sume 2 000 Eur** z nadácie Baumit na vykrytie výdavkov spojených s opravou detského ihriska a výmenou piesku. **Projekt schválený v sume 200 Eur**.

Tento projekt sa uskutočnil vďaka podpore Nadačného fondu Baumit pri Nadácii Centra pre filantropiu.

Cyrilo-metodský hold Doľanským osobnostiam

Obec podala žiadosť o poskytnutie daru od Slovenského domu Centrope na čiastočnú refundáciu nákladov spojených s technickou infraštruktúrou podujatia „Cyrilo-metodský hold Doľanským osobnostiam“ v sume 200 Eur a na čiastočnú refundáciu nákladov spojených podporu výstavy historických fotografií v sume 790 Eur. Podpora na projekt schválená **v sume 990 Eur**. Slovenský dom Centro-

pe dofinancoval aj všetky aktivity (hudba, animácie, remeslá) uvedenej akcie.

Elektroinštalácia kalvárie - rekapitulácia

Realizátor: firma Cerkam facility services

Cena za realizáciu diela v zmysle projektovej dokumentácie: 23 481,80 Eur

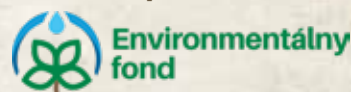
Doba realizácie: 11. 2. 2024 - 15. 7. 2024

Cieľ projektu: kompletná rekonštrukcia elektroinštalácie, nový rozvádzač v dome smútku, výmena starých svetidiel za nové, diaľkové ovládanie zapínania svetidiel, výmena starých drevených stĺpov za nové, od domu smútku vzdušné vedenie nahradené podzemným vedením, kabeláž do Kaplnky sv. Sebastiana a Kostolíka sv. Leonarda. Nová možnosť napojenia 230 V a 400 V priamo z priestorov kalvárie.

Zvýšenie úrovne triedenia odpadov

Obec podala žiadosť o získanie príspevku za úroveň triedenia odpadov z Environmentálneho fondu. Žiadosť bola **schválená** a na účet obce pribudla **suma 1 671,16 Eur**.

Projekty - v procese realizácie

Vybudovanie chodníka na Dlavskej

Projektová dokumentácia musela prejsť niekoľkými zmenami, momentálne máme všetky súhlasné stanoviská a požiadali sme o vydanie stavebného povolenia. Realizácia projektu, by mala začať v prvom štvrtroku 2025 z vlastných zdrojov.

Vybudovanie ČOV a kanalizácie v obci Doľany

Sme vo fáze verejného obstarávania na projektovú dokumentáciu pre stavebné konanie.

Otvorenie územného plánu obce Doľany

Toho času žiadosti občanov momentálne posudzuje urbanista, po spracovaní urbanistického stanoviska prebehnú rokovania na pôde samosprávy so žiadateľmi (predpokladaný termín september - október 2024).

Vybudovanie toaliet pri kostole

Dostali sme súhlasné stanovisko od pána farára a máme predložených niekoľko cenových ponúk na realizáciu vybudovania kontajnerových toaliet (predpokladaný termín realizácie - koniec roka 2024).

Katarína Guldanová

„Na slovíčko, poslanci“

1. Čo (resp. kto) Vás viedlo k rozhodnutiu ísť kandidovať na post poslanca OZ v Dolanoch?
2. Ako hodnotíte všeobecne doterajšiu prácu a činnosť Obecného zastupiteľstva v Dolanoch – odborne i ľudsky a v ktorej oblasti života obce ste aktívny?
3. Aké vízie – plány máte do zostávajúceho volebného obdobia a čo konkrétne by ste chceli v obci Dolany iniciovať alebo zrealizovať?

Mgr. Barbora Hrdličková:

1. *Rozhodnutie kandidovať som dlho zvažovala. Byť súčasťou obecného zastupiteľstva je veľká zodpovednosť voči našim občanom aj voči mojej rodine, ktorá so mnou znáša všetky nároky, ktoré z členstva plynú. Pri rozhodovaní ma ovplyvnila najmä vízia, ktorú o našej obci mám ja a dnes mám to šťastie, že zdieľam s niektorými poslancami a pani starostkou. Som veľmi rada, že som medzi občanmi dostala dostatočnú dôveru moju víziu postupne realizovať.*
2. *Po príchode do úradu som si uvedomila koľko reálnej práce obnáša činnosť poslanca a s pokorou musím povedať, že to nie je vôbec jednoduché. Nájst tie správne riešenia, robiť našu obec krajšou, zaujímavejšou a zároveň funkčnejšou je neustávajúca práca. Je dôležité nie len pozerieť na čísla a tabuľky, ale aj poznať a spoznávať ľudí, ktorí pre túto obec urobia niečo pozitívne, tak ako moji kolegovia v Obecnom zastupiteľstve. Verím, že počas tohto, ale možno aj nasledujúcich volebných období sa nám toho pre obec podarí spraviť viac, veď aj to je dôvod prečo som dnes tu a zaujímam. Ako rodená Dolančanka, ktorá tu aj naďalej zapúšťa hlbšie korene si želim, aby naša obec rozkvitla. Aj preto som v rámci zastupiteľstva členom Komisie životného prostredia a územného plánovania a tiež Komisie ochrany verejného záujmu.*
3. *Ako som už viac krátko spomenula vyššie, moja vízia je našu obec rozvíjať, k tomu smerujú aj moje plány spolupracovať na zmene územného plánu za účelom zmysluplne rozvíjať našu obec pre našich obyvateľov a dopĺňať ho v súlade s aktuálnymi výzvami a potrebami života v našej obci.*

Ivan Zubaj:

Za poslanca OÚ som kandidoval až v doplňujúcich voľbách. Prekvapil ma malý záujem občanov o veci ve-

rejné. Nakoľko som bol dlhoročným poslancom za predchádzajúcich dvoch starostov, chcel som nechať priestor mladšej generácii. Prehovorila ma až novozvolená p. starostka – Mgr. Katka Guldanová. Jej profesionálny prístup a dôslednosť v riešení každodenných problémov ma utvrdili v tom, že treba priložiť ruku k dielu.

Obklopila sa viacgeneračným zastupiteľstvom, ktorého členovia majú chuť posúvať veci dopredu. Som predsedom Komisie výstavby a životného prostredia a skoro všetci poslanci sú jej členovia.

Ak sa zrealizuje iba zlomok z plánov, ktoré sú už rozbehnuté, bude to veľký prínos pre všetkých obyvateľov obce. Sú to:

- rekonštrukcia školy, rodného domu J. Palkoviča, multifunkčného ihriska,
- vybudovanie ČOV, kanalizácie, chodníka na dlhovskej ceste.

Ide o smelé projekty, na ktoré treba získať veľa financií.

Patrik Mikovič:

1. *Myšlienkou kandidovať na poslanca OZ som sa začal zaoberať na popud rovesníkov z Dolian, a to najmä preto, aby mali v zastupiteľstve svoje zastúpenie aj mladší občania a mal kto prezentovať ich názory a postoje. Definitívne rozhodnutie som urobil až vtedy, keď ma oslovila p. Katarína Guldanová ako kandidátka na post starostky s víziou vybudovať tím ľudí ochotných spolupracovať.*
2. *Spoluprácu v OZ hodnotím veľmi pozitívne, čo je podľa mňa jasne vidieť aj na verejných zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Pravidelne sa stretávame na pracovných poradiach a často diskutujeme o dôležitých otázkach, nápadoch a plánoch nielen osobne, ale aj elektronicky. Myslím, že sa nám darí tvoriť jeden tím, a aj napriek rozmanitosti názorov dokážeme spolu diskutovať, nájsť kompromis a dohodnúť sa na čo najlepšom riešení. Okrem výkonu poslanca OZ Dolany a podpory organizovania obecných akcií, sa snažím podporovať aj aktivity DHZ Dolany a futbalového klubu v Dolanoch.*
3. *Spoločnými silami robíme všetko pre to, aby sa nám podarilo ak nie dokončiť, tak aspoň napredovať v projektoch, ktoré sme rozbehli. Je to najmä rekonštrukcia školy, výstavba kanalizácie, chodník na dlhovskej ceste, rekonštrukcia multifunkčného ihriska. V pláne máme aj ďalšie zámery ako vybudovanie nového futbalového ihriska, zberného dvora a denného stacionára. Okrem toho pripravujeme nový územný plán, ktorý prispeje k zvýšeniu možností výstavby v našej obci.*

Triedíme odpad správne

Správne triedenie odpadu je našou spoločnou zodpovednosťou. Netýka sa to triedenia odpadov iba v domácnostiach, ale aj na verejných priestranstvách. Stretávame sa s tým, že v nádobách na triedený odpad na stojiskách sa objavujú veci a odpady, ktoré tam nepatria. Preto **upozorňujeme, že komunálny odpad z domácností nepatrí do kontajnerov na cintorínsky odpad ani do kontajnerov na triedený odpad.** Na odpad z verejných priestranstiev sa skladáme všetci, preto je v záujme nás všetkých správne triedenie odpadu. Ak sú nádoby na triedený odpad a textil plné, prosím upozornite Obecný úrad a využite iné stojiská. Pomôžeme si navzájom udržať naše okolie čisté.

Zber odpadov:

17. august Zber bioodpadu, areál PVOD Dolany

2. október Zber elektroodpadu, pred rodinnými domami

12. október Zber bioodpadu, areál PVOD Dolany

Ompitálsky lexikón

Každý z nás sa už určite stretol s názvami, menami, tradíciami, ktoré sú neodmysliteľne spojené s našou obcou. Pomenovania často bežné, že sa nezamýšľame nad významom. Preto je tu tento abecedný lexikón ompitálskych názvov a mien, v ktorom sa možno niečo naučíme, na niečo si spomenieme, niečo si objasníme. V každom čísle novin budú predstavené názvy alebo mená na jedno písmeno v abecednom poradí.

rajduvat - riadiť, šoférovať

ringišpír - kolotoč

rozdžavený - otvorený

ruscok - ruksak

rychtuvat - pripravovať, chystať

schlopec - pasca na myš

skapacina - zdochlina

Sklené Huty - Prvýkrát sa tu vyrábalo sklo už v roku 1670. Najväčší rozmach zažila sklárska továreň v 18. storočí, vtedy tam žilo 150 obyvateľov. V roku 1749 však činnosť skončila. V polovici 18. storočia sa na Sklenej Hute usadili lesní robotníci z Dolného Rakúska.

smoklit - mrholiť, plakať

spucuvat - zjesť

Svadba - pred svadbou sa tradície dodržiavali na každom kroku. Tri ohlášky, výroba domácich cestovín

a dokonca aj zabitie kravy boli neodmysliteľnou súčasťou príprav. Sobášny deň býval zväčša v pondelok, utorok alebo streda. Muži a ženy kráčali v sprievode do kostola zvlášť, po obrade sa spievalo a tancovalo. Svadba bola veľkolepá udalosť, ktorá trvala dva dni a počas priemernej svadby sa vypilo 6 okov vína, čo predstavuje dokopy 336 litrov vína. Druhý deň sa prevažali duchne spolu so sprievodom maškár. **(nb)**

Tip na výlet - Jelenia hora

Ako v každom čísle Dolianskych novin, tak aj v tomto vám prinášame tip kam sa vybrať na výlet v našom okolí. Ide o turistiku v Malých Karpatoch na čarovné miesto - Jeleniu horu.

Jelenia hora

Nad obcou Plavecký Mikuláš sa týči malokarpatský kopec Jelenia hora, s výškou 470 m.n.m. Je to naozaj krásne miesto s nádherným výhľadom. Na Jeleniu horu sa môžete dostať z obce Plavecký Mikuláš priamo na Jeleniu horu po žltej a zelenej turistickej značke. Táto trasa trvá približne 1 hodinu a je to skôr len príjemná prechádzka. Ak by ste si chceli turistiku predĺžiť, môžete si spraviť okruh cez Kršlenicu. Ide o okruh Plavecký Mikuláš - Kršlenica - Mon Repos - Kubašová - Jelenia hora - Plavecký Mikuláš. Túto variantu vám určite odporúčame. Trvá približne 3 hodiny, so zastávkami samozrejme viac. Z Plaveckého Mikuláša sa najskôr dostanete po zelenej turistickej značke na Kršlenicu, národnú prírodnú rezerváciu s najrozsiahlejším zoskupením skalných brál v Malých Karpatoch. Z Kršlenice máte krásny výhľad na Plavecký Mikuláš a okolie, Borskú nížinu či na Plavecký hrad. Z Kršlenice postupujte ďalej na Mon Repos a následne po červenej turistickej značke na Kubašovú. Odtiaľ sa po približne pol hodinke po zelenej turistickej značke dostanete na Jeleniu horu. Z Jelenej hory vás čaká priamy výhľad na Plavecký hrad. Z Jelenej hory sa dostanete naspäť do Plaveckého Mikuláša po zelenej a následne žltej turistickej značke. Toto miesto a turistika je fakt krásna. Vyskúšajte. :)

Zdroj: mapy.dennikn.sk

Dolany v Dolanech 2024

V dňoch 21. – 23. júna sa konal 21. ročník podujatia Dolany v Dolanech, tentokrát v Dolanech pri Olomouci. Podujatie spája všetkých Dolančanov z Česka, Slovenska a Chorvátska.

Organizátori nám počas týchto troch dní pripravili bohatý program plný hudby, tanca, športu a zábavy. Okrem rôznych vystúpení boli pripravené aj súťaže, ktoré priniesli do podujatia dávku adrenalínu a zábavy. V súťažiach sme boli úspešní aj my a domov sme si odniesli zopár medailí. V závode štafiet sme získali 1. miesto a 2. miesto a vo futbale sme vyhrali 3. miesto. Tešíme sa už teraz na ďalší ročník, ktorý sa bude konať 20. – 22. júna 2025 v Dolanech pri Kralupách. Boli by sme veľmi radi, ak by ste sa budúci rok podujatia zúčastnili aj vy. **(nb)**

Návšteva detí zo Základnej školy v Dolánoch

Na Obecnom úrade sme mali netradičnú návštevu. Navštívila nás naša základná škola v rámci regionálneho dňa a spoznávania našej obce. Počas návštevy sme ich oboznámili s prácou na Obecnom úrade, ako funguje obec, akú prácu vykonáva pani starostka a aké rozhodnutia sa na úrade robia. Školáci už však mali jasnejšie predstavy o samospráve a práci starostky, poslancov a zamestnancov obecného úradu, dokonca vedeli, z čoho je obec financovaná. To možno nevieme mnohí z nás. Žiaci sa na jeden deň premenili na malých starostov a poslancov a zúčastnili sa vlastného školského zastupiteľstva. Odsúhlasili si program na letné prázdniny, ale taktiež hovorili o tom, čo im v obci chýba a tiež si schválili ocenenia za aktivitu počas školského roka 2023/2024. Na záver školského zastupiteľstva sme im rozdali ocenenia a odmenili ich za snahu. Ďakujeme im za návštevu. 😊

Žartovné príhody na obecnom úrade:

V rámci regionálneho dňa prišli deti na obecný úrad a pani učiteľka sa ich pred pani starostkou pýta:

„Deti viete, prečo starostku voláme starostkou?“ Chlapček sa prihlási a hovorí: „Lebo je staráááá!“ 😊

----- POĎAKOVANIE SPONZOROM TÝCHTO NOVÍN A OBCENÝCH PODUJATÍ: -----

Cyrilo-metodský hold Dolianskym osobnostiam

Podujatie začalo na cintoríne, pri náhrobníku Juraja Fándlyho krátkou pobožnosťou s pánom farárom Stanislavom Stohlom. Následne sa všetci presunuli na Rodičovský dom Juraja Palkoviča, kde sa konal hlavný program tohto podujatia. Po slávnostnom otvorení sme sa mohli tešiť na vystúpenia mladých talentov, ktorí si pripravili hudobný program. Nasledovalo divadelné predstavenie *"Stretnutie s Veľkou Moravou"* v podaní Starého divadla Karola Spišiaka v Nitre. Do predstavenia boli zapojení aj naši najmenší diváci a určite boli obohatení o vedomosti o našej histórii. Po predstavení vystúpila Ľudová hudba Vieska, ktorá vytvorila príjemnú atmosféru a obohatila podujatie o známe ľudové piesne. Počas celého podujatia si hostia mohli vychutnať kvalitné víno, ochutnať chutné občerstvenie a guláš. Taktiež si mohli pozrieť umenie manželov Ročkaiovcov a pozrieť si ukážku maľovania na hodváb či ukážku kováčstva. Pre deti boli pripravené tvorivé dielne, kde sa mohli zoznámiť s hlinou a vyrobiť si vlastné výrobky. Čím bolo toto podujatie výnimočné, bola výstava Braňa Herchla - Tváre Ompitála odviať časom. Výstavu si hostia mohli pozrieť v Rodičovskom dome Juraja Palkoviča a zaspomínať si na ľudí, ktorí už medzi nami nie sú. Tohtoročný Cyrilometodský hold bol opäť raz výnimočným podujatím, ktoré pripomenulo, aké bohaté kultúrne dedičstvo máme. Ďakujeme všetkým, ktorí sa na organizácii podujatia podieľali a tešíme sa na ďalší ročník!

Poďakovanie patrí aj pani Tatiane Mikušovej zo Slovenského domu Centrope, vďaka ktorej sme získali finančný dar na čiastočné pokrytie nákladov tohto podujatia.

Automatizovaný externý defibrilátor

Na Požiarnej zbrojnici sa nachádza automatizovaný externý defibrilátor (AED). Je to prístroj určený na poskytovanie prvej pomoci a používa sa pri náhlej zástave srdca. Pomocou elektrického šoku obnovuje normálny rytmus srdca. AED je určený aj pre laikov, pretože udáva slovné pokyny k použitiu prístroja a sám dokáže analyzovať elektrickú aktivitu srdca prostredníctvom elektród nalepených na hrudníku postihnutého. V prípade potreby je prístroj k dispozícii nepretržite, 24 hodín denne, 7 dní v týždni.

AED bol zakúpený z rozpočtu obce v hodnote 1 690 €. Exteriérová skrinka na defibrilátor v hodnote 684 € bola zakúpená z finančnej podpory z prostriedkov Dobrovoľnej požiarnej ochrany na rok 2024.

Simone Smolinská - výstava malieb

„Doľany, môj život a ja...“

V deň sviatku sv. Cyrila a Metoda 5. 7. 2024 sme mali v obci bohatý kultúrny program.

O.i. bola so súhlasom Mgr. Kataríny Guldanovej, starostky obce Doľany, v Dome kultúry Juraja Fándlyho (ďalej len „DKJF“) Doľany od 14.00 hod. slávnostne otvorená výstava krásnych a hodnotných malieb - obrazov maliarky Simone Smolinskej, ktorá t. č. žije v Maďarsku. Rodokomeň jej rodiny - Pretzelmayerovej je pôvodom z Ompitála - Dolian, z ktorého autorka vychádzala. Sála DKJF sa tak premenila na pestrofarebnú sieň prírody, ľudí, zážitkov a spomienok na rodnú obec.

Po úvodnej básni a príhovore JUDr. Idy Konopovej, PhD. (z podkladov samotnej autorky) nasledovala krátka, ale veľmi zaujímavá spracovaná fotodokumentácia života a diela Simone Smolinskej.

Príjemným prekvapením bolo kultúrne vystúpenie dolianskych detí pod vedením Ing. Rudolfa Zajíčka, Dianky Šišulákovskej s huslovým doprovodom, žiakov p.učiteľa. Mgr. Petra Hudeca na ďalších hudobných nástrojoch a ľúbivé piesne žiakov Základnej školy Doľany. Potom sa autorka krátko všetkým prítomným prihovorila, srdečne poďakovala a odovzdala vystupujúcim vecné darčeky. Pripravené bolo aj chutné občerstvenie, ku ktorému sa pridali príjemná atmosféra a družná debata hostí. Výstava obrazov v DKJF pokračovala aj počas nasledujúcich dní okrem stredy do konca pracovného týždňa. Simonka a spol. organizátorov a pomocníkov, vďaka a úcta za originálny nápad a jeho úspešnú realizáciu v rodnej milovanej dedine!

JUDr. Ida Konopová, PhD.
členka komisie kultúry, športu a vzdelávania

Kulinárske zážitky našej novej kuchyne!

Po celkovej rekonštrukcii kuchyne v Kultúrnom dome sme s radosťou otvorili dvere a privítali vás na podujatí „Kulinárske zážitky našej novej kuchyne“.

Podujatie sa konalo 17. mája v našom Kultúrnom dome. Podujatie bolo plné chutného jedla a zábavy. Skvelý kuchár Peter predviedol svoje majstrovstvo a pripravil pre hostí bohatý výber jedál. Okrem skvelého jedla sa hostia tešili aj na vystúpenie Dolanskej dychovky, ktorá dotvorila príjemnú atmosféru podujatia. K dobrému jedlu sa hodí aj dobré víno, ktoré ponúkali miestni vinári. Súčasťou podujatia bola aj tombola, preto ďakujeme sponzorom, ktorí nám darovali výhry: B-Club Doľany, Cinemax a Interpharm Slovakia, a.s.

Podujatie "Kulinárske zážitky našej novej kuchyne" bolo veľkým úspechom a tešíme sa, že sme s vami mohli oslávť otvorenie našej novej kuchyne. Ďakujeme všetkým, ktorí ste sa prišli zúčastniť a dúfame, že ste si podujatie užili a pochutnali si na dobrom jedle.

Okienko zo života farnosti Doľany

Otvárame letné Okienko, v ktorom sa Vám opäť radi prihovárime a rekapitulujeme významnejšie udalosti a aktivity vo farnosti Doľany za obdobie máj – august 2024. Zapojení sme boli viacerí, tentokrát pod vedením už dvoch p. farárov, doterajšieho Mgr. Jána Bučeka (do 30.06.2024) a od 01.07.2024 ThDr. Stanislava Stohla, PhD. Samozrejme, ako inak v aktívnej súčinnosti s Mgr. Katarínou Guldanovou, starostkou obce Doľany a obcou Doľany, členmi Synodálneho tímu farnosti Doľany (STFD) a Misijného zrnka detí (MZD) Doľany pod vedením manželov Jozefa a Márie Gregorových. Pán Boh zaplať – ďakujeme!

- ▶ 1. 5. 2024 – **tradičná pobožnosť s agapé k sv. Jozefovi**, robotníkovi pri Obrázku sv. Jozefa. Jeho priestory bolo vďaka ochote a manuálnej práci Františka Monsbergera, jeho brata Karola a pomocníkov pekne a vkusne vynovené. Ferkovi a kol. vyslovujeme srdečné poďakovanie – PBZ za bezodplatnú aktivitu,
- ▶ 4. 5. 2024 bola z dôvodu elektrifikácie na kostolíku **Fatimská sobota a slávnosť k úcte sv. Floriána**, patróna hasičov – sv. ruženec a sv. omša vo farskom kostole. Rovnako sa v tento deň konal výlet detí MZD do Vysokých Tatier,
- ▶ 9. 5. 2024 bola celodenná farská poklona **k úcte Najsvätejšej Oltárnej sviatosti** s dvomi sv. omšami a pobožnosťami,
- ▶ 11. 5. – 12. 5. 2024 na VII. VN nedeľu sme vo farnosti a obci slávil **tradičnú púť k úcte sv. Leonarda**. V sobotu bola večerná sv. omša, krížová cesta na kalvárii a záverečná pobožnosť k sv. Leonardovi v Kaplnke sv. Leonarda a sv. Floriána. Nezabudnuteľnú pečať originality tohtoročnej púte dodala osobná účasť mimoriadneho vzácneho hosťa a celebranta J. E. Mons. Nicolu Girasoliho a ďalších duchovných otcov. Apoštolský nuncius prezentoval množstvu prítomných pútnikov, domácich i cudzích nielen vysoké duchovné hodnoty, radosť a typickú taliansku vitalitu, ale aj ľudský a priateľský prístup ku všetkým. Od detí, mládež, dospelých až po najstarších (o. i. vyšiel na vršok sv. Leonarda a odtiaľ blahoželal ženám – matkám ku Dňu matiek). Plody zodpovednej a usilovnej prípravy a organizácie púte pod vedením p. farára, p. starostky, STFD a spol. sa naplno prejavili v celkovej uvoľnenej atmosfére, vzájomnej súdržnosti a priateľstva ľudí dobrej vôle. Milým a zaslúženým prekvapením bolo odovzdanie Ocenenia a poďakovania od apoštolského nuncia J. E. Mons. Nicolu Girasoliho z 12. mája 2024 farnosti Doľany, obci Doľany a obci Sološnica za zásluhy na príprave a organizácii púte farníkom a občanom v. z. Mgr. Jána Bučeka, správcu farnosti Doľany. Neskôr v nedeľu Najsvätejšej Trojice 26. 5. 2024 bolo Ocenenie z 12. mája 2024 odo-

vzdané na rannej sv. omši prostredníctvom p. farára Mgr. Kataríny Guldanovej, starostke obce Doľany a na púti v Sološnici 9. 6. 2024 Anne Čermákovéj, starostke obce Sološnica. K výbornej atmosfére púte sa okrem pekného počasia pridalo všetko a všetci – asistancia kňazov, DH Doľančanka pod vedením Ing. V. Schwarza, chlapi speváci, doliansky ženský spevokol pod vedením Mgr. Stanislavy Oravcovej, huslový doprovod Ing. Rudolfa Zajíčka a jeho vnučky Dianky Šišulákovcej, krojované deti a mládež, MZD Doľany a Smolenice. K tomu samozrejme štedrý a ochotní sponzori - B-Club rod. Jakubčíková Doľany, Pekáreň Vadovičovi Častá, miestni vinári, gazdinky, pomocný personál z JDS Doľany a ďalší. Po skončení púte odzneli ďakovné príhovory Mgr. Kataríny Guldanovej, starostky obce Doľany, JUDr. Idy Konopovej, PhD. zástupkyne farnosti Doľany a Anny Čermákovéj, starostky obce Sološnica. Tak, ako púť začala, t. j. slávnostným sprievodom od kostola cez kalváriu na kostolík, tak aj končila s krátkym zastavením duchovných otcov v Kostolíku sv. Leonarda. Kostolné námestie plné návštevníkov doslova ožilo – výbornou náladou z prežitej nádhernej duchovnej slávnosti, chutným občerstvením, hudbou, spevom a družnou debatou, takže PBZ – vďaka všetkým za akúkoľvek pomoc a ochotu,

- ▶ 23. 5. 2024 sa niektorí pútnici z Dolian zúčastnili zaujímavej a peknej púte na Staré Hory, poriadanej farnosťou Ružindol – Biely Kostol, kedy bol aj sviatok nášho Pána Ježiša Krista, najvyššieho a večného kňaza,
- ▶ 26. 5. 2024 na **sviatok Najsvätejšej Trojice** bola vo farnosti po náležitej príprave slávnosť I. svätého prijímania šiestich dolianskych detí s krásnou kostolnou výzdobou, speváckym a hudobným doprovodom, kedy Pán Ježiš sviatostne vstúpil do ich srdca a duší,
- ▶ 26. 5. 2024 popoludní **požehnanie úrody a viníc vo vinohradoch pri Kaplnke sv. Urbana**, patróna viníc, po ktorom poskytli miestni vinári občerstvenie,
- ▶ 30. 5. 2024 na **sviatok Najsvätejšieho Kristovho tela a Krvi** (Božie Telo) sa konala po večernej sv. omši o 18.00 hod. slávnostná procesia dedinou so štyrmi zastaveniami pri štyroch pekne vyzdobených oltárikoch so záverečným požehnaním s Oltárnou sviatostou vo farskom kostole. Všetkým organizátorom, dobrovoľníkom a účastníkom srdečne ďakujeme – PBZ,
- ▶ 2. 6. 2024 navštívila našu farnosť sestra vincentka Mária z Nitry (Spoločnosť dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul), ktorá na obidvoch sv. omšiach predstavila a prezentovala úctu k Zázračnej medaili Panny Márie (ZMPM) v prenosnej kaplnke, členstvo a jeho zmysel v Združení ZMPM, s centrálnou myš-

lienkou či prosbou „Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k Tebe utiekame“. Kaplnka bude putovať po dolianskych domácnostiach pod vedením vedúcej skupiny Milenky Zajacovej,

- ▶ po slávnostných sv. omšiach k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu 7. 6. 2024 a Nepoškvrnenému Srdcu preblahoslavenej Panny Márie 8. 6. 2024 sme sa ako farníci 9. 6. 2024 zúčastnili **tradičnej výmennej púte k úcte Najsvätejšieho Srdca Ježišovho v Sološnici**. Slávnostná sv. omša o 10.30 hod. sa konala na pekné vyzdobenom priestore pred farským kostolom za účasti pozvaných duchovných otcov vrátane nášho p. farára, asistencie, krojovaných detí a mládeže, DH, spevokolu a množstva pútnikov – domácich i z okolia. Za farnosť Doľany a rovnako za obec Doľany v.z. Mgr. Kataríny Guldanovej, starostky obce (bola členkou prítomných dolianskych cyklistov) sa prihovorila JUDr. Ida Konopová, PhD. ,

- ▶ všeobecne treba vysloviť poďakovanie – PBZ: MZD Doľany za pravidelné modlitby sv. ruženca, Ing. Michalovi Slávikovi s rod., a Mgr. Adriáne Tichej za duchovne hodnotné štvrtkové adorácie a dobrovoľným speváckam pod vedením Márie Slaninkovej za spev na sv. omšiach v týždni (keď nehrajú organistky),
- ▶ 15. 6. 2024 účasť Jozefa Gregora na celoslovenskom stretnutí animátorov v Ružomberku za účasti a s kázňou Ivana Kňazeho, riaditeľa PMD na Slovensku,
- ▶ 16. 6. 2024 nedeľa **slávnostné sv. omše ku Dňu otcov**,
- ▶ 23. 6. 2024 účasť niektorých veriacich z Dolian (rod. Jozefa Gregora a spol.) na jubilejnej sv. omši v Hradišti z príležitosti 25. výročia kňazstva Ivana Kňazeho, riaditeľa PMD na Slovensku,
- ▶ príprava farnosti pod vedením p. kostolníčiek, p. starostky obce Doľany a STFD na rozlúčku s odchádzajúcim VDP. farárom Mgr. Jánom Bučekom v nedeľu 30. 6. 2024 a na privítanie nového VDP. farára ThDr. Stanislava Stohla, PhD. od 1. 7. 2024,
- ▶ **rozlúčka s p. farárom Mgr. Jánom Bučekom** po 13 rokoch jeho pôsobenia v našej farnosti bola v nedeľu 30. 6. 2024 po sv. omši o 09.00 hod. Krásnu pieseň dolianskeho spevokolu vystriedali rozlúčkové a ďakovné príhovory p. starostky Mgr. Kataríny Guldanovej a za farnosť JUDr. Idy Konopovej, PhD. Pred farským kostolom bolo pripravené agapé, za ktoré ďakujeme ochotným sponzorom Pekáreň Vadovičovi Častá, obetavým gazdinkám, vinárom a veriacim všeobecne – za spoločný finančný dar a ďalšie vecné dary. P. farár Mgr. Ján Buček, aj cestou Doľanských novín ešte raz PBZ – vďaka za všetko, čo ste pre farnosť Doľany za 13 rokov urobili a obetovali!

- ▶ s účinnosťou od 1. 7. 2024 začal vo farnosti Doľany pôsobiť **nový farár VDP. ThDr. Stanislav Stohl, PhD.**, ktorý bol oficiálne uvedený do kňazského úradu 6. 7. 2024 na sv. omši o 10.30 hod. VDP. dekanom z Modry. Po sv. omši sme ho ako veriaci srdečne privítali spoločným krátkym príhovorom za farnosť i obec Doľany (JUDr. Ida Konopová, PhD aj v. z. neprítomnej p. starostky). Dodávam, že s p. farárom sme urobili rozhovor, ktorý tvorí samostatnú súčasť Doľanských novín,
- ▶ 5. 7. 2024 bola farnosť Doľany zapojená do **osláv sv. Cyrila a Metoda – tzv. Cyrilometoský hold doľanským osobnostiam**, o ktorom je však samostatný článok,
- ▶ na sviatok sv. Jakuba 25. 7. 2024 sme sa v kostole prekvapili a potešili novému ozvučeniu – mikrofónom, ktoré iniciatívne zabezpečil náš VDP. farár ThDr. Stanislav Stohl, PhD. prostredníctvom VDP. farára z Perneka, za čo im obom ďakujeme a vyslovujeme PBZ,
- ▶ **pobožnosti k sv. Anne** sa konali pravidelne v nedeľu o 17. 00 hod. pri Kaplnke sv. Anny pod ochotným vedením Mgr. Beáty Törökovej, pričom v piatok 26. 7. 2024 o 18.00 hod. tu bola okrem tradičnej pobožnosti slúžená slávnostná sv. omša k úcte sv. Joachima a Anny, rodičov preblahoslavenej Panny Márie a po nej agapé,

- ▶ vo farnosti sme mali časovo tesne po sebe tri pohreby (1. 7. 2024 **Anna Hrdličková**, členka JDS Doľany, 2. 7. 2024 **Jozef Šesták**, dlhoročný hasič a turista v Doľanoch a 9. 7. 2024 **Peter Oravec**, verejne činný občan a hudobník) – všetkým trom R.I.P.,
- ▶ v sobotu 27. 7. 2024 zorganizoval Jozef Gregor s manželkou Máriou **púť na najmladšie pútnické miesto na Slovensku horu Butkov** spojenú okrem Krížovej cesty pod vedením Jožka Gregora s benefičným koncertom poriadaným PMD na Slovensku. Na koncerte vystupovali vzácní a skvelí hostia, o.i. Vlasta Mudříková a Kandráčovci. Pútnici si púť duchovne i ľudsky užili a odniesli si pekné zážitky a povzbudenie do všedných dní,
- ▶ v mesiaci august 2024 nás čakajú ešte ďalšie pekné a zaujímavé podujatia – Červenokamenská púť 18. 8. 2024, farská púť do Medžugorja 19. 8. 2024 – 24. 8. 2024, blahorečenie Jána Havlíka v Šaštíne v sobotu 31. 8. 2024. O nich však viac až v ďalšom čísle,
- ▶ v závere Okienka Vám zo srdca prajeme požehnané chvíle zostávajúcej polovice leta, prázdnin či dovoleniek s prosbou, aby ste nezabúdali na duchovno, praktizovali svoju vieru úprimnými modlitbami a dobrými skutkami. Nech nám Pán Boh pomáha a ochraňuje!

JUDr. Ida Konopová, PhD. koordinátor STFD

Farnosť Doľany má nového duchovného otca

V tomto čísle Doľanských novín sme oslovili nášho nového pána farára **ThDr. Stanislava Stohla, PhD.**, ktorý je farárom našej farnosti Doľany s účinnosťou **od 1. júla 2024**. Do úradu farára bol vo farskom kostole sv. Kataríny Alexandrijskej oficiálne uvedený Vdp. pezinským dekanom, farárom z Grinavy, **v nedeľu 7. júla 2024**, kedy sme ho po skončení sv. omše o 10.30 hod. za farnosť a obec Doľany slávnostne privítali. Vdp. farár, najskôr by som dala priestor Vám, aby ste sa aj cestou Doľanských novín bližšie predstavili a povedali niečo o sebe a svojej doterajšej kňazskej a duchovnej činnosti. Nech sa páči.

„Z Božej milosti som tým, čím som“. Tieto slová sv. Pavla bývajú uvedené na obrázkoch vydaných z príležitosti kňazskej vysviacky alebo jej výročia u viacerých kňazov. Čo bolo rozhodným „mementom“ Vášho rozhodnutia stať sa kňazom? Lebo kňazstvo nie je zamestnanie, ale skôr povolanie = vyvolenie z vôle a z milosti Božej.

Narodil som sa 04.04.1958 ako šiesty syn mojim katolíckym rodičom a až po mne prišla ešte sestra. Od mala som ministroval v rôznych bratislavských kostoloch. Preto som sa už ako chlapec chcel stať kňazom. V čom ma podporovali obaja rodičia. Otec mi dokonca ušil detské „kňazské“ rúcho a hrával som sa na kňaza. Ale ako 15-ročný som žiaľ stratil vieru. Ako 22 ročný som sám emigroval cez Rakúsko do kanadského Montrealu. Po roku prišla za mnou mama na 3 mesačnú návštevu. S ňou som ponavštevoval slovenské a aj francúzske kostolyi bohoslužby. Keď sa vrátila na Slovensko automaticky som išiel nasledujúcu nedeľu na slovenskú sv. omšu, kde som si uvedomil, že už zase verím. Asi po roku som sa rozhodol, že stojí to za to pokračovať ku kňazstvu. Po dohode s biskupom Hrušovským som v lete 1985 prišiel do Ríma a začal som 6 ročné filozoficko-teologické štúdium. V lete 1990 ma v slovenskom kostole v Montreali vysvätil za diakona a 26. mája 1991 sv. Ján Pavol II. ma v Ríme u sv. Petra vysvätil za kňaza. Čiže tento rok, teraz niekedy, som polovicu môjho života 33 rokov kňazom.

S akými pocitmi ste prichádzali z farnosti Most pri Bratislave do Dolian a aké pred-savzatia či ciele ste si dali? A ako hodnotíte začiatok pôsobenia v Doľanoch? Nede-liteľnou súčasťou bude o.i určite povzbudzovanie a upevňovanie praktickej katolíckej viery farníkov, aktivity vo farnosti, spolupráca s Obecným úradom Doľany pod vedením Mgr. Kataríny Guldánovej, starostky obce Doľany, resp. aj s ďalšími fyzickými a právnickými osobami v obci. Tu chcem s radosťou pripomenúť, že farnosť a obec Doľany majú za ostatné roky dobrú a korektnú spoluprácu, ktorej výsledky boli a sú badateľné vo viacerých oblastiach.

Musím sa priznať, že som dúfal, že už tých posledných 9 rokov ako farár tam aj doslúžim. Keďže sa nám podarilo obnoviť starý a aj nový kostol i faru. V starom kostole som slúžieval tridentské (staré a po latinsky) sv. omše ako kňaz zodpovedný za ich slúženie v našej bratislavskej arcidiecéze (v kostole u Milosrdných bratov sa striedame 4 kňazi a ja to koordinujem) a práve pred rokom sme jeho obnovu dokončili. Ale keď sa ma v marci o. arcibiskup opýtal, či by som išiel do Dolian, súhlasil som. Kňazi verbisti sa mu ponúkli, že zoberú farnosť pri Bratislave s väčšou farou a to je iba Most pri Bratislave.

Začal som žiaľ pohrebmi, ale smrť si nevyberá... Ciele sú: dôstojné a pre ľudí užitočné vysluhovanie sviatostí. Preto aj spovedanie som rozšíril na každý deň pred sv.

omšou, okrem prvej soboty v mesiaci, a nielen v prvé piatky. Chcel by som aj zaviesť nedeľné litánie. Aktivity farníkov, ktoré máte, budem isto podporovať. S p. starostkou sme sa už dohodli na toaletách pri kostole. Z materiálnych vecí budem musieť mnohé na fare prerobiť a obnoviť. A hlavne ten náš krásny, ale ošumelý kostol bude potrebovať obnovu aj zvnútra a aj zvonka.

Našich čitateľov bude určite zaujímať, kde všade, v ktorých farnostiach ste doteraz ako kňaz pôsobili a na ktorú z nich najradšej spomínate a prečo?

Prvý rok po vysviacke som ešte dokončieval licenciát z teológie v Ríme. Po dokončení štúdia som bol rok kaplán v Trnave u sv. Mikuláša. V roku 1993 som sa stal farárom vo Vajnorochoch a mama mojou gazdinou (otec zomrel ešte pred mojou emigráciou) a brat Richard farským gazdom. Zároveň som sa stal asistentom na teologickej fakulte v Bratislave, kde som asi 26 rokov učil aj bohoslovcov aj laikov fundamentálnu teológiu. V roku 2007 som sa stal farárom v Devíne a v 2009 farárom v Moste pri Bratislave. Mama ma vždy nasledovala ako gazdiná aj s bratom a v Moste som ich oboch aj pochoval, brata pred ôsmymi rokmi a mamupred tromi. Každé miesto malo svoje špecifiká i čaro, ba aj ťažkosti. Vajnory tým, že boli mojim prvým farským miestom a pred dokončením rekonštrukcie vnútra kostola som musel odísť. Devín tým, že to bolo moje najkratšie pôsobisko. A Most tým, že to bolo moje posledné a mnohí moštania sú ešte v živej pamäti.

V závere by som rada spýtala, čo Vás v živote kňaza najviac teší a čo trápi a aké máte najbližšie plány, resp. vízie do budúcnosti, držiac sa slov porekadla: „Človek mieni, Pán Boh mení...“

Určite každého kňaza (aj mňa) najviac teší, keď sa veriaci úprimne snažia páčiť sa Bohu. Keď prichádzajú za kňazom s úprimnou snahou prehĺbiť svoj osobný vzťah s Pánom. A zase povrchnosť a alibizmus v duchovnom živote je to, čo nás najviac trápi. A o plánoch som už hovoril a urobíme to, čo s Božou pomocou pôjde.

Ostatná otázka: Čo odkazujete a prajete cestou Doľanských novín našim čitateľom, farníkom a občanom Dolian?

Teším sa na spoluprácu s každým nielen v kostole a pri farských aktivitách, ale aj pri tých ľudských. Prajem nám všetkým, aby sme nezávisle od svetových a našich celospoločenských problémoch vedeli pracovať na spoločnom dobre, chceli rásť v Kristovom pokoji a vzájomnej ohľaduplnosti.

Pán Boh zaplať – ďakujem pekne za rozhovor.

Vyprosujeme Vám náruč Božieho požehnanja, zdravia, radosti zo života, duchovnú, duševnú i fyzickú spokojnosť a vitalitu v našej farnosti Doľany.

VITAJTE MEDZI NAMI!

JUDr. Ida Konopová, PhD.
koordinátor STFD

Vedomostný kvíz v Šenku Skoba

V Šenku Skoba sa toto leto uskutočnilo viacero zaujímavých akcií v rámci Ompitálskeho kultúrneho leta. Koncerty ĽH Vieska, Doľančanky i oldies DJ-a Mirca pri chladenom nápoji, pečenej klobáse či fazuľovici potešili nejedného hosťa. Mnohí neodolali vedomostnému kvízu, ktorý pozostával výlučne z otázok o našej obci – Ompitáli, a ktorý pripravil tím Zuzky Banárovej. Prví traja si odniesli ceny, ktoré venovali ochotní sponzori.

Prvý vedomostný kvíz sa uskutočnil v nedeľu 30. júna a najlepšie vedomosti z kvízu preukázali Libuška Dobšovičová, Stanka Oravcová a Jožko Schwarz.

Druhý vedomostný kvíz sa uskutočnil v nedeľu 4. augusta a najlepší boli Jožko Schwarz, Vierka Mruškovičová a Matúš Ješko.

Dávna minulosť zblízka

Úspešný druhý ročník konferencie za nami

Tím organizátorov zložený zo zástupcov Združenia obcí Mikroregión Červený Kameň (ďalej „MČK“), MV SR, Štátneho archívu v Bratislave, pracoviska Archív Modra, spolupracujúcich organizácií aj jednotlivcov pripravil pre odbornú i laickú verejnosť **druhý ročník** interdisciplinárnej konferencie **Ludia | Priestor | História** s podtitulom **Sídlny vývoj a formovanie kultúrnej krajiny**, ktorá sa uskutočnila **20. júna 2024 na hrade Červený Kameň**.

Konferencia pozostávajúca zo štyroch blokov prednášok opäť priniesla zaujímavé témy týkajúce sa histórie územia MČK. Archeológ PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD. sa vo svojej prednáške venoval predstredovekému osídleniu územia neskoršieho Červenokamenského panstva, doc. Dagmar Kusendová, CSc. z Univerzity Komenského v Bratislave nám priblížila región Červenokamenského panstva na mapách a možnosti ich využitia, Mgr. Jozef Tihányi zo Slovenského národného múzea-Múzeum Červený Kameň nás v príspevku previedol kaplnkami, sochami a krížmi v Častej. Príspevok Letecké laserové skenovanie a jeho prínos k poznaniu kultúrnej krajiny v okolí hradu Červený Kameň nám predniesol PhDr. Martin Neumann, PhD. z Inštitútu na výskum kultúrnej krajiny, o. z. Škoda, že sa z vážnych dôvodov nemohol konferencie zúčastniť Mgr. art. Tomáš Haviar, ktorý sa venuje úzkorozchodným hospodárskym železničiarom – hádam sa tejto témy dočkáme v nasledujúcom ročníku. O správe hradu Červený Kameň v 20. storočí sme sa dozvedeli z prednášky Mgr. Tomáša Kowalskeho z Pamiatkového úradu SR v Bratislave. Kolektív autoriek zo Slovenskej technickej univerzity v Bratislave – prof. Ing. arch. Jana Gregorová, PhD., doc. Ing. arch. Jarmila Húsenicová, PhD. a Ing. arch. Martina Kalivodová – sa venoval revitalizácii vidieckej krajiny s cieľom obnovy identity územia MČK. Osviežením boli príspevky zahraničných hostí – maďarských architektov, ktorí prezentovali prístup k obnove kultúrohistorického dedičstva v Maďarsku.

Počas konferencie prebiehala prezentácia obcí MČK, v knižnom stánku si mohli návštevníci zakúpiť literatúru týkajúcu sa nášho regiónu a v Červenokamenskej cukrárničke mohol každý ochutnať slané i sladké dobroty, ktoré pripravila každá z obcí združených v MČK.

Na ďalšej dvojstrane Vám prinášame príspevok PhDr. Márie Zacharovej o Skláрни v Doľanoch, ktorý nám do našich novín ochotne poskytla, za čo jej v mene redakcie ďakujem.

Pripomínam, že Zborník z prvého ročníka konferencie si v prípade záujmu môžete zakúpiť za 12,- eur, stačí napísať na e-mailovú adresu: denki@denki.sk.

Daniel Ďurďovič, Štátny archív v Bratislave, pracovisko Archív Modra

Skláreň v Doľanoch

Sklárska výroba predstavovala v 17. a v prvej polovici 18. storočia pre šľachtickú rodinu Pálfiovcov spôsob, akým využiť dostupné prírodné bohatstvo Malých Karpát – drevo, vodu, kremičitý piesok, hlinu a vápenec. Rovinatý terén s dostupným vodným zdrojom a lesmi v bezprostrednom okolí boli vhodným miestom na založenie sklárne. Na Plaveckom panstve tak vznikli sklárne v Sološnici a nad Jablonovým a na panstve Červený Kameň nad obcou Doľany.

Pálfiovci ako významní investori do viacerých stavebných projektov, jednak na svojich majetkoch, ale aj pri obnove dôležitých stavieb Bratislavskej stolice (Bratislavský hrad), nevyhnutne potrebovali svojich dodávateľov. Vznik a fungovanie sklární na svojich panstvách preto podporovali.

Rod Pálfi bol majiteľom malokarpatských sklární a dával ich do prenájmu za finančný poplatok a dodávky výrobkov. Nájomné zmluvy určovali obdobie a podmienky nájmu. Z oblasti malokarpatských sklární sa zachovala nájomná zmluva na skláreň v Doľanoch z roku 1679 a nájomná zmluva na skláreň nad Jablonovým z roku 1708.

Sklári neboli miestni, ale pochádzali z nemecky hovoriacich krajín, prípadne z Čiech, Moravy alebo Talianska. Rovnako vierovyznanie sklárov nemuselo byť totožné s miestnym katolíckym obyvateľstvom. Sklári sa hlásili aj k evanjelickému vierovyznaniu a Pálfiovci napriek tomu, že boli silnými stúpenkami rekatolizácie túto skutočnosť tolerovali. Životnosť sklárne bola obmedzená, ovplyvnená najmä dostupnosťou prírodných zdrojov a odbytom výrobkov.

Skláreň v Sološnici dodávala sklárske výrobky Pálfiovcom v rokoch 1638 – 1674. Boli to okenné terčičky, sklené tabule, fľaše, poháre, kalíšky, banky. Na Staré Hute, ako sa označovala skláreň v Sološnici, nadviazala sklárska výroba v lokalite Nové Hute nad Jablonovým, kde sa sklo vyrábalo v rokoch 1652 – 1713.

Neďaleko od sklárne v Sološnici pracovala na druhej strane Malých Karpát skláreň nad Doľanmi. Prvé priame správy o tejto sklárni pochádzajú zo 70. rokov 17. storočia, keď sa spomína osobnosť Jána Fojka, staviteľa opevnení a sklárskych pecí v časti chotára Porei (*Schantzmacher und Mauer Glasshütter Poray*). Priezvisko Hutár (*Huoter, Huotter, Huother, Guotter*) sa však v matrike Dolian objavuje už v 40. rokoch 17. storočia.

Dejiny sklárskej výroby nad Doľanmi možno rozdeliť do dvoch fáz. V prvej fáze do roku 1713 fungovala skláreň v Doľanoch paralelne so sklárňami na Plaveckom panstve. Po zániku sklárne v Sološnici pracovali už len sklárne nad Jablonovým a nad Doľanmi. Po uzavretí sklárne nad Jablonovým bola skláreň v Doľanoch jedinou fungujúcou sklárňou v Malých Karpatoch.

Sklárne predstavovali aj prostriedok, akým sa dalo rozšíriť osídlenie. Pri sklárskych hutách sa postupne vyvinuli nové osady, ktorých obyvatelia boli zamestnancami, resp. spolupracovníkmi sklárne. V roku 1679 mala Sklárska Huta, resp. Huta nad Doľanmi 246 obyvateľov.

Grófica Eleonóra Harrachová (*1634 – †1693), majiteľka Červenokamenského panstva a vdova po Mikulášovi IV. Pálfim (*1619 – †1679), prenajala na konci roku 1679 doľanskú skláreň na tri roky trnavskému mešťanovi Jurajovi Bauerovi. Nájomca bol povinný dávať panstvu ročne 300 zlatých, 5 000 kusov sklenených zrkadiel a rovnaký počet sklenených obložných tabúl. Grófica pod-

porila hutu tým, že jej poskytla ťažný dobytok a vozy, zabezpečila potrebný piesok. Povolila miestnemu obyvateľstvu vyrúbať roviny neďaleko sklárne a premeniť ju na lúku, ktorá mala byť príslušenstvom huty. Rovnako umožnila miestnym sklárom a robotníkom chovať kravy, ovce a svine pre svoju obživu. Nájomca mohol prevádzkovať výsek mäsa, čapovať pivo a víno.

Podľa urbára panstva z roku 1704 prinášala skláreň ročný príjem pre panstvo Červený Kameň 200 zlatých. Pre porovnanie sklárne nad Jablonovým mala v tom istom roku výnos 4 000 zlatých. Sklárne si teda vzájomne konkurovali. Až uzavretie sklárne nad Jablonovým po roku 1713 viedlo k renesancii a udržaniu sklárskej výroby v Doľanoch, kde vznikli Nové hute (*Neÿen Glosszhütten*). Nové hute boli v prevádzke až do polovice 18. storočia, keď bola skláreň pre nerentabilitu uzavretá.

Sklársky register z roku 1713 (Slovenský národný archív)

Sklárska výroba a obyvatelia sklárne boli zdokumentovaní vďaka zachovanému účtovnému materiálu Červenokamenského panstva z rokov 1712 – 1730 uloženému v Slovenskom národnom archíve. V tomto období už sklári nedodávali svoje výrobky len pre panstvo. Z novembra 1713 sa zachoval pokyn z panstva Červený Kameň o dodávke skla pre modranského richtára Schraibera (*Schreiber*). Majster hute (*Majster Hutaryszky*) jeho požiadavkám vyhovel a mal zaevidovať, aké sklo a v akom množstve si richtár vzal. Pokyn bol napísaný v slovenčine. Pod pokynom bol nemecko-latinský zápis podpísaný richtárom o prijatí 1 000 kusom zrkadlových terčičkov (*Spiegl Scheiben*).

V roku 1713 pracovali v sklárni nasledovní sklári (*Glasmacher*): Šimon Schírer, Ján Gembický, Ondrej Nagl, Filip Hartman, Matej Amberger a Juraj Hlatký. V nasledujúcom roku pribudol aj ďalší sklár Anton Pechiny. Sklárskym majstrom bol Ondrej Nagl. Sklári boli platení na úkolovej báze a vždy sa písal presný počet výrobkov, ktoré daný sklár vyhotovil. Sklári sa špecializovali. V Doľanoch sa vyrábali zrkadlové terčičky (*Spieglscheiben*),

zlomkové/zlomené terčiky (*bruchscheiben*), kriedové fúkané duté sklo (*Schock glass*), ktoré sa používalo na výrobu pohárov a fliaš a obyčajné sklo (*Gemein glass*). Jednotlivé výrobky boli presne ocenené.

Po dvoch týždňov boli vyplatení aj ďalší zamestnanci sklárne kuriči alebo taviči, ktorí slúžili v dennej alebo nočnej zmene (*Nacht/Tag Schierer/Schürer*). Na každej zmene boli dvaja a každý dostával za týždeň práce dva zlaté. Cez deň pracovali Jakub a Ján Schuller, v noci Ján Valtzler a Michal Nickel. Títo zamestnanci sklárne pripravovali sklársky kmeň a kúrili v peciach. Až keď bol sklársky kmeň pripravený, mohli z neho sklári vyrábať výrobky. Súčasťou sklárskeho kmeňa bol kremičitý piesok, potaš, vápenec, sklené črepy, oxidy kovov. Potaš alebo salajka sa vyrábala z popola, ktorý sa získaval spaľovaním dreva.

Posledným priamym zamestnancom sklárne bol viazač alebo balič skla (*Einbindter*), ktorý balil hotové sklenené výrobky do slamy. V sklárni v Dolanoch túto prácu vykonával František Gembický za dvojtýždennú mzdu jeden zlatý a 12 denárov.

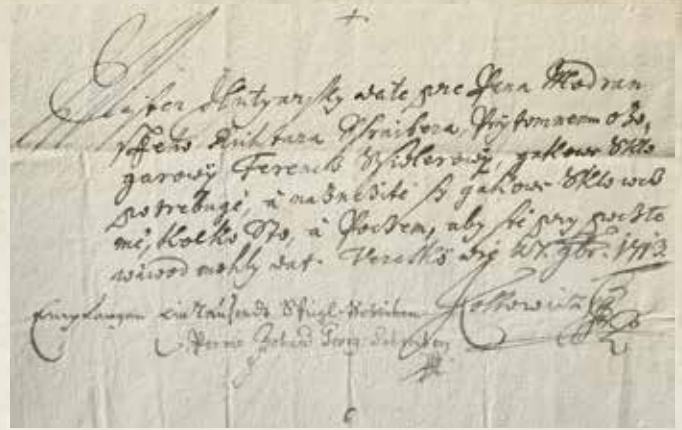
Medzi sekundárnymi zamestnancov sklárne, ktorí spracovávali drevo nevyhnutné pre sklársku výrobu patrili kopáči, štiepač, popoliari, salajkári, drevorubači. Medzi kopáčov dreva (*Aushacker/Bloch Aushacker*) patrili Martin Horecký a Juraj Janacký. O palivové drevo pre skláraň sa staral štiepač dreva (*Schritterhacker*) Václav Parenica.

K popoliarom (*Aschenbrener*) sa radili Martin Ducecký (meno bolo škrknuté v zozname), Pavol Sluka, Daniel Odehnal, Jakub Schuller a Ján Schuller. Často zastávali robotníci pri sklárni aj dve zamestnania. K popoliarom a drevorubačom (*Aschenbrener und Holzhacker*) sa počítali Ján Hrbacecký, Jakub Schuller, Ján Schuller, k popoliarom a salajkárom (*Aschenbrenner und Scheiderhacker*) Martin Raščacký ml., Juraj Kvet, Ján Cotecký, Juraj Repka, Martin Raščacký st. (meno bolo v zozname škrknuté), k salajkárom (*Scheiderhacker*) Ondrej Mekina, Juraj Janecký, Ján Adamec, Juraj Nagl, Martin Janocký. K drevorubačom (*Holzhacker*) patrili Juraj Pastuška, Blaško Košel, Ján Rolcecký, Ján Mekina, vdova Machová, Juraj Hoferecký, Sebastian Šopecký a Karol Borda. Súpis uvádza aj Jána Letovanca – bez uvedenia zamestnania. Okrem manuálne pracujúcich sa v sklárni zdržiaval aj administratívny aparát. V roku 1746 v sklárskej osade zomrel sklársky účtovník Ján Škulteši (*Sculthesi*).

Okrem pri sklárni žijúcich drevorubačoch vozili do sklárne drevo aj drevorubači zo Sološnice a Dolian. V decembri roku 1714 adresoval Ignác Kollovič (*Kollovicz*) z Červeného Kameňa list majstrovi huty o vysporiadaní sa s poddanými zo Sološnice, ktorí priviezli do sklárne 122 fúr dreva.

Notície Mateja Bela z 30. rokov 18. storočia spomínajú obec s názvom Huty na území panstva Červený Kameň ako súčasť Hornovonkajšieho okresu Bratislavskej stolice. Sklárská osada bola vnímaná samostatne, nie ako súčasť Dolian. V miestnej sklárni sa tavelo sklo a výroba prinášala značné výnosy, najmä potom ako bola zrušená iná skláraň v Malých Karpatoch, ktorú možno stotožniť so sklárňou nad Jablonovým. Skláraň mala byť zrušená na príkaz sklárskych majstrov. Obyvatelia Hút okrem tavenia skla obrábali aj okolité polia a na rozdiel od ostatných obcí boli oslobodení od platení daní.

Samostatnosť osady potvrdzujú aj cirkevné matriky Dolian. Obyvatelia z Hutí boli v matrike zomrelých evi-

Pokyn pre sklárskeho majstra z roku 1713 (Slovenský národný archív)

dovaní ako *Hutensis, ex Hutis, ex Huttis*. V období od roku 1735 – 1751 zomreli z Hút nositelia priezviska: Bača, Bederka, Bolcek, Boranský, Bosák, Bouskovič, Buranský, Cabik, Černý, Duško, Ďuráček (*Dyuracsek*), Elk, Fiala, Fukčič, Gembický, Geraček, Hajda, Halač, Halenák, Hartman, Hlava, Horecký, Chablík, Chorvát, Christinek, Chrbáček, Jelinek, Kibll, Kret, Kuban, Kubaník (*Kubanyik*), Kudela, Mačík, Machala, Maršany, Mičúnek, Mikša, Nagl, Odehnal, Pechina, Pištinek, Rochlak, Schier/Šér, Sova, Stanek, Stano, Szentinsky, Škulteši (*Sculthesi*), Tichý (*Tichi*), Valan, Volný, Zelnik, Znamínko. Posledný záznam o pochovanom z Hutí bol z apríla 1751. Následne sa zmienky o Hutiach z matriky vytrácajú úplne.

Skláraň zanikla v roku 1749, keď si panstvo Červený Kameň rozdelili bratia Ján a Karol Pálfiovci. Skláraň pripadla Jánovi, ktorý nemal záujem o jej ďalšiu prevádzku a sklársku výrobu ukončil. V rukopisnom diele o dejinách Dolian od Juraja Fándlyho sa spomína, že skláraň, ktorá vyrábala obložné sklo a liate fľaše, skončila s výrobou pre škody, ktoré spôsobovala lesnej zveri. Ján Pálfi zrušil skláraň pre jej nerentabilitu, ktorú mali zapríčiniť aj lúpežní zbojníci. Po zániku sklárne sa obyvatelia príľahlejšie osady roztrhali. Už rok po zrušení sklárne tu ostali žiť len tri huncokárske rodiny. Lokalita ostala osídlená až do polovice 20. storočia.

PhDr. Mária Zacharová

Archív Spolku svätého Vojtecha

Použitie prameň a literatúra:

- Magyar Nemzeti Levéltár, Urbaria et conscriptiones, f. 34, No. 42 c, [citované 2024-07-10], Dostupné na internete: https://archives.hungaricana.hu/en/urbarium/hu_mnl_ol_e156_a_fasc034_no042_c/.
- Slovenský národný archív, f. Pálfi – panstvo Červený Kameň I. (1536 – 1913), šk. 212, inv. č. 945; šk. 590, inv. č. 1812.
- Slovenský národný archív, Pálfi – panstvo Červený Kameň I., (1287) 1536 – 1913, inventár, [citované 2024-07-10], Dostupné na internete: [https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/slovensky_narodny_archiv/archivne_pomocky/Palfi-panstvo_Cervený_Kameň_I._\(1287\)_1536-1913-inventar.pdf](https://www.minv.sk/swift_data/source/verejna_sprava/slovensky_narodny_archiv/archivne_pomocky/Palfi-panstvo_Cervený_Kameň_I._(1287)_1536-1913-inventar.pdf).
- Štátny archív v Bratislave, Zbierka cirkevných matrik, Matrika č. 580, s. 10-46.
- BEL, Matej – MIKOVÍNY, Samuel. Notitia Hvangariae Novae Historico-Geographica : Divisa In Partes Quattor, Quarvm Prima, Hvangariam Cis-Danubianam; Altera, Trans-Danubianam; Tertia, Cis-Tibiscanam; Quarta, Trans-Tibiscanam: Vniuersim XLVIII. Comitatus Designatam, Expromit Tomus Secvndvs. Viennae: Joannis Petri van Ghelen, 1736, 584 s.
- DUBOVSKÝ, Ján – POSPECHOVÁ, Petra – TURCSÁNY, Juraj. Dolány. Dolány : Obecny úrad, 2002, s. 60-61, s. 181.
- MARKOVIČ, Jozef. Dolianska matrika narodených a zomrelých z roku 1638 – 1675. In Západné Slovensko. Vlastivedný zborník múzei Západoslovenského kraja, 1981, roč. 8, s. 231-260.
- MITMANNSTRUBER, Anton. Glashütten um Liebenau. In Oberösterreichische Heimatblätter, 1967, roč. 21, s. 17-36. [citované 2024-07-10], Dostupné na internete: https://www.oogeschichte.at/media/migrated/bibliografiedb/hbl1967_1_2_17-36.pdf.
- Vlastivedný slovník obcí I. Bratislava : Obzor, 1977, heslo Dolány, s. 328.
- ZACHAROVÁ, Mária. Sklárne v Malých Karpatoch. In Záhorie, 2017, roč. 26, č. 1, s. 3-7, [citované 2024-07-10], Dostupné na internete: <https://www.zahorske-muzeum.sk/sklarne-v-malych-karpatoch/>.

Život v našej materskej škole od mája do konca júla

V máji sme netušili koľko dobrodružstiev nás ešte do konca školského roka čaká. A veru bolo ich dosť.

Hneď na začiatku mája nás prišiel do našej materskej školy navštíviť ZAHRAJKO, ktorý nás pobavil úžasným vystúpením, pri ktorom sme si zaspievali, zatancovali i zacvičili. ❶

Z dotácií MŠVVaM SR, ktoré administruje NIVAM – národný inštitút vzdelávania mládeže a realizuje občianske združenie STROM ŽIVOTA bolo podporené zakúpenie a osadenie VYVÝŠENÝCH ZÁHONOV v našej materskej škole. ❷

Deti tak majú možnosť prakticky uskutočňovať sadenie, polievanie a starostlivosť o rastlinky, pozorovať ich rast a vývoj a nakoniec i ochutnať plody. V máji rodičia spolu s pani učiteľkami osadili záhony na im určené miesto. Nebola to len taká jednoduchá práca, pretože záhony nahradili starý kompostér, ktorý bolo treba najskôr rozobrať a jeho celý obsah premiestniť. Obsah kompostéra sa stal základom náplne nových záhonov. Ochotní oteckovia doplnili záhony o podstatnú časť substrátu, no o záverečnú vrstvu sa postarali malí záhradníci. Tí s použitím nového náradia, vo vedierkach poprenášali zvyšnú časť substrátu a mohlo sa ísť na sadenie. Deti na výsadbu použili predpestované sadeničky a vybrali si semiačka zeleniny, ktoré chceli vysiať. Keďže počasie prišlo našim semienkam (časté dažde), tak bez ďalšej väčšej starostlivosti sa nám záhony celé bujne zazeleňali a v júni sme ochutnali hrášok, uhorky a paradajky z vlastnej úrody. Dúfame, že sa

deti z vlastne vypestovanej zeleniny potešia a budú tak motivované do ďalšej práce na záhone. Ochotným rodičom, pánom Polčicovi, Novotnému, Bendibovi, a pani Slankovej veľmi pekne ďakujeme za pomoc.

Z podpory tej istej dotácie ako darček ku Dňu detí prišiel koncom mája poštou balíček. Obsahoval dva zázračné poháriky s húseničkami. Deti pozorovali ako sa z húseničiek stali kukly. V jeden piatok sme kukly preniesli do sieťky a v pondelok nás už čakali MOTÝLE. Deti motýle 5 dní pozorovali ako prijímajú potravu a na záver sa s nimi rozlúčili vypustením do parku ruží pri materskej škole.

Veľká vďaka patrí našim susedom HASIČOM – pánom: Guldanovi a Zlochovi, ktorí nám ochotne porozprávali o ich práci poukazovali techniku, ktorú používajú a nechali vyskúšať striekanie prúdnicou. Na záver nás ešte aj povozili na hasičskom aute. ❸

Každoročne si s láskou uctievať naše mamičky pri príležitosti DŇA MATIEK. Vieme to prejať denne, ale i v našom kultúrnom dome vystúpením, ktoré sme si spoločne s deťmi i pani učiteľkami pripravili. Veríme, že sme potešili všetkých prítomných. Nezabudli sme ani na oteckov, ktorým sme v júni pripravili špeciálne darčeky. ❹

Jún sme začali oslavou Dňa detí, ktorému sme venovali celý týždeň. Začali sme výletom do EKO PARKU PIEŠŤANY ❺ spolu s kamarátmi zo základnej školy, ktorý finančne zabezpečil „tajný“ sponzor z 2 % z daní. Touto cestou veľ-

5

6

7

mi pekne ĎAKUJEME. Na výlet sme išli vyparadení v nových tričkách s logom našej materskej školy, ktoré nám s ochotou zabezpečila pani Stankovičová. Pokračovali sme ŠPORTOVOU OLYMPIÁDOU na školskom dvore, turistickou vychádzkou s HĽADANÍM POKLADU, BUBLINKOVOU PÁRTY SO SKÁKACÍM HRADOM, čo nám sponzorsky zapožičala pani Hrdličková. Tešíme sa a ďakujeme, že máme rodičov aktívnych a ochotných vždy pomôcť.

Záver roka nám spríjemnil UJO VIKTOR svojím speváckym koncertom na školskom dvore, ako i skákacie hrady od rodiny Lechovičovej. 6

Po dlhých rokoch sa naše deti opäť (v spolupráci so základnou školou v Doľanoch) zúčastnili plaveckého výcviku v Aquaparku v Senci. Boli sme plní napätia ako to všetci zvládneme, ale nadšenie, dojmy a hlavne pokroky detí vo vode boli úžasné. Určite v tom chceme pokračovať.

Najťažšia chvíľa nás čakala pri ROZLÚČKE S PREDŠKOLÁKMI. Odchádzalo ich tento rok od nás šesť. Prajeme im veľa šťastia a úspechov v prvom ročníku. V našich srdiečkach stále zostanú a dvere do našej materskej školy

majú vždy otvorené. Taktiež sme sa rozlúčili s pani učiteľkou Dominikou Smutnou, ktorej za jej dvojročnú prácu pre naše deti ďakujeme.

V júli išla prevádzka na jednu triedu a užili sme si i dosť horúčav. Tieto chvíle nám spríjemnili bazéniky ako i vodný skákací hrad od rodiny Lechovičovej, ktorej ďakujeme za skvelý zážitok a opakované sponzorské zapožičanie skákacích hradov.

A ako sme sa rozlúčili so škôlkarským letom? Tancom v PENE, o ktorú sa postarali páni hasiči z Častej i Dolian: Dukát, Dobšovič, Polčic, Veverka, Zloch, Ješko a naša pani vedúca jedálne, pani Veverková. Odprevadiť nás na šťastné leto prišla i naša pani starostka Katka Guldanová. Všetkým za láskavú spoluprácu srdečne ĎAKUJEME! 7

Podakovanie patrí aj všetkým zamestnancom materskej školy – pedagogickým i prevádzkovým, ktorí sa s láskou starali denne o naše deti.

Prajeme všetkým pokojné a krásne LETO plné zážitkov! Tešíme sa na vás!

Vaša materská škola 😊

Rozlúčka so školským rokom

Uplynuli posledné dva mesiace školského roka 2023/2024, ktoré boli pre našu školu veľmi priaznivé. Pre žiakov sme pripravili množstvo súťaží, osláv a výletov do prírody. A aké akcie to boli? Tu sú:

Výchovný koncert

Dňa 3. mája sme v našej škole mali koncert Uja Viktora: „Pesnička je liek“. Išlo o náučno-zábavný program pre deti. Bol to príjemný interaktívny program pre deti, kde s ním tancovali a spievali. Bolo FANTASTICKY!

Matkám zo srdca

Dňa 19. mája viedli kroky rodičov, najmä mamičiek a detí, do miestneho kultúrneho domu. Programom zaoblahoželali deti mamičkám ku Dňu matiek. Básňami a tancami vyjadrili lásku, úctu a vďačnosť za to, čo matka znamená pre každého človeka. Nejedno oko sa zarosilo pri pohľade na deti, ktoré program usilovne nacvičili, aby potešili svoje mamičky.

Divadelný workshop

V rámci projektu Umenie pre školy, do ktorého sme sa zapojili, dňa 23. mája sme absolvovali podujatie s divadlom Na hojdačke. Začali sme bábkovým predstavením v kultúrnom dome „Z času na čas“ zameraným na budúcnosť. Aká bude budúcnosť, pokiaľ nebudeme k našej plánete zodpovední? Nasledovala vzdelávacia časť. Žiakom porozprávali o základných princípoch divadelnej tvorby, o tematike predstavenia, ukázali žiakom, ako sa pracuje s bábkami, atď. Vstupné sme neplatili, lebo projekt Umenie pre školy z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Deň patril deťom

Krásny mesiac máj sme ukončili v jeho posledný deň oslavou MDD. Išli sme do kina Mier v Modre na predstavenie „Viki a jej Mystery“. Predtým sme sa pohrali a posilnili na Čistinke s atrakciami vedľa kina. Samozrejme po kine sme nevynechali zmrzlinu a možnosť kúpiť si drobnosť na

pamiatku v papiernictve. V závere dňa sme si boli v lese opekať a prebádať život lesných živočíchov a rastlín.

Ale v tento deň to ešte zďaleka nebolo všetko. Obeťavé učiteľky spolu s pani vychovávateľkami pokračovali v práci aj večer. Nasledovala akcia, ktorá sa volala NOC V ŠKOLE. To bola zábava. Pre žiakov bolo pripravených množstvo aktivít, ako napríklad zápas vo futbale a vybijanej, Pátračská nočná hra a malé kino. Unavení a plní zážitkov sme neskoro večer zhasli svetlá a zapriali si dobrú noc. Na druhý deň v sobotu ráno sa nám ťažko odchádzalo domov.

Vydarený výlet

Zrazu tu je 3. jún a s ním školský výlet spolu so škôlkármi. Pani riaditeľka MŠ sa naozaj posnažila a zabezpečila nám všetkým – nielen deťom, ale aj učiteľkám, pani upratovačke a pánovi kuchárovi krásny deň. Navštívili sme EKO-PARK pri Piešťanoch. Nachádza sa tu malá ZOO so super detským ihriskom. Videli sme rôzne druhy zvierat, dozvedeli sme sa, že sliepka môže mať aj čierne kosti, krmili sme, hladkali sme, vozili vo vláčiku, nakupovali suveníry, jedli nanuky, skákali, behali, hrali... Chceli by ste to vidieť? No, naštartujte auto, zoberte svoje deti a hurá na výlet.

Regionálny deň

Dňa 11. júna nás čakal špeciálny deň. V tento deň sme sa všetci zúčastnili „putovania“ po obci a navštívili sme významné miesta v obci. Prešli sme celý Doliansky histo-

rický chodník, navštívili všetky kultúrne pamiatky v obci, dozvedeli sme sa veľa o významných osobnostiach, absolvovali sme s pani starostkou Obecné školské zastupiteľstvo na Obecnom úrade, kde sme získali ocenenie za aktivity počas šk. roka, žiačka 4. ročníka Evie Bendib vyhlásila náš oznam ku Dňu otcov v obecnom rozhlase a zažili veľa iného.

Deň otcov

Dňa 15. júna sme strávili Deň otcov dobrodružným pobytom v lese a nocou strávenou v stane na Sklenej Hute. Mali sme rôzne športové hry, opekali sme... Išlo o to, aby sa celé rodiny stretli a strávili spoločne nejaký čas spolu aj s pedagógmi školy. ĎAKUJEME všetkým, ktorí sa zúčastnili dobrodružného pobytu na stanovačke a všetkým maminám za napečené dobrotky! Užili sme si to.

Pre zábavu i poučenie

V dňoch 17. a 18. júna sme mali činnosti zamerané na ochranu života a zdravia. Vyskúšali sme si cvičný požiarneho poplach. Pýtate sa, čo ďalej? Prišli dolianski hasiči s hasičskými autami. Dokonca sme mohli počuť aj hasičskú húkačku. Dozvedeli sme sa, na čo všetko musí hasič myslieť pri záchrane ľudského života a majetku počas požiaru. Všetci sme si vyskúšali aj skutočné hasenie hasičskou hadicou. To bola „sranda“. Naši hasiči nám poukazovali výbavu hasičského auta, naučili správne držať hadicu, pozvili v hasičskom aute.

Vyskúšali sme si, ako oheň nehorí bez vzduchu, nacvičili sme si evakuáciu školy, naučili zvukové signály sirény pri ohrození života, merali sme si veľkosť plynovej masky, vyskúšali si nasadiť historickú plynovú masku, povedali si o rôznych mimoriadnych situáciách, ktoré môžu nastať, ako povodeň, víchrica, snehová kalamita, jadrová havária, požiar, nahlásenie bomby... Boli sme si pozrieť vo vinohradoch, ako ďaleko je od Dolian jadrová elektráreň Jaslovské Bohunice.

Vybrali sme sa aj na vychádzku do lesa. Diskutovali sme o ochrane zdravia v lese, ako sa správame, ako si privoláme pomoc. Predovšetkým sme diskutovali o prvej pomoci pri zlomenine, bezvedomí a uštipnutí hadom. Zoznámili sme sa s kompasom a buzolou. Učili sme sa určovať svetové strany pomocou prírodných úkazov. Precvičovali sme si prvú pomoc v prírode. Zistili sme, čo nesmie chýbať v lekárničke, vysvetlili sme si, čo znamená červený kríž, počúvali sme si stetoskopom srdiečko, rozprávali sme sa o lekároch a zdravotných strediskách, vyskúšali sme si ošetriť rôzne poranenia. Vieme, že prevencia je veľmi dôležitá! Opäť máme veľa nových užitočných zážitkov!

Ako ryby vo vode...

No a aké by to bolo leto bez vody? Na bystrinu sme sa síce ešte neodvážili, ale taký krytý bazén v Senci, to už je o inom. Deťmi milované čľapkanie a prskanie sa premenilo 5 dní v júni na plavecký výcvik. Autobus a plavecký výcvik bol financovaný z prostriedkov OZ pri ZŠ (2%) a zo zisku z vianočných trhov. Takže rodičov to nič nestálo. Pod vedením inštruktorov sa z každého zo dňa na deň stával vodný živel. Z tých, čo ustráchaní stáli vo vode a kľúčovito sa pridržali bazéna, sa stali malí potápači a s doskou dokázali pri záverečnom plávaní preplávať samostatne celú dĺžku bazéna. Zo starších žiakov sa stali rýchlejší a zdatnejší plavci, vylepšili si techniku plávania, hĺbko-

vého potápania a skokov. Pri záverečnom plávaní zvládli samostatne preplávať celú dĺžku bazéna. Odmenou im bol záverečný deň, kedy sa mohli vyšantiť v Aquaparku. No a spomienkou na celý týždeň im je zaslúžený diplom a medaila, cez prázdniny iste obdiv na kúpalisku.

Dopravný deň

Dňa 24. júna sme mali v škole činnosti s dopravnou tematikou. Najprv bola teoretická príprava dopravných pravidiel v triede. Po nej nasledovala praktická výučba dopravných pravidiel na vyrobenom dopravnom ihrisku pred kostolom. Žiaci prišli do školy na bicykli alebo kolobežke. Všetko, čo sme sa naučili, cez prázdniny využijeme.

Úspechy na pokračovanie

Koncom júna úspechy žiakov naďalej pokračovali aj v súťažiach a reprezentácii školy. Dňa 25. júna sa 6 žiaci II. triedy a 6 žiaci I. triedy zúčastnili športovej súťaže Atletika pre málotriedky na futbalovom ihrisku na Dubovej. Starší žiaci: M. Dobrovodský, E. Hrdličková, A. Hašanová, J. Baláž, T. Stankovič a S. Schwarz získali 2. miesto a mladší žiaci: D. Šišulák, L. Horeháková, M. Vandák, Š. Gaži, T. Polčicová a L. Hajdik 4. miesto. GRATULUJEME!

Školský klub detí

Aj ŠKD má svoj život. Poďakovanie patrí pani vychovávateľkám, ktoré svojim zodpovedným prístupom formovali osobnosti žiakov a vychovávali svoje deti. Popritom organizovali množstvo zaujímavých akcií. Napr. popoludnie na športovom ihrisku v Košolnej, cyklotúra na zmrzlinu do Častej, športová olympiáda, návšteva kina v Modre, hľadanie motýlieho stromu, privítanie prázdnin nocou v stane, pomoc pri nácviiku programu na oslavách sv. Cyrila a Metoda, kúpanie v bazéne, vodné hry s balónmi a pištoľkami atď. Treba konštatovať, že vďaka usilovnej práci panovala v ŠKD počas celého školského roka veselá nálada a príjemná pohoda.

Ukončenie školského roka

Čo dodať na záver? Posledný školský deň sme si všetko spoločne so žiakmi zhrnuli. Čo sme zažili, čo sme sa naučili, čo sme dokázali. Získali sme 13 pochvál triednym učiteľom, 3 pochvaly riaditeľom školy, ale aj 1 pokarhanie riaditeľom školy. Vyznamenaní boli 27 žiaci a 3 žiaci prospeli veľmi dobre. Rozlúčili sme sa s našimi štvrtákmi a pánom farárom. Z celého srdca ďakujeme všetkým deťom a rodičom za krásne slová, ale aj ostatné pozornosti. Bolo to pre nás veľmi emotívne a zároveň nádherné. Zážitok na celý život!

Prajeme všetkým nádherné prázdniny, aby boli plné slnka, radosti, pokoja, krásnych zážitkov, smiechu a dobrej nálady a aby sme sa zdraví a plní energie opäť stretli v škole v septembri.

Mgr. Jana Hudcová, riaditeľka školy

Klub slovenských turistov KPT Doľany
vás pozýva na už 38. ročník turistického pochodu
„Turistika pre všetkých“

Usporiadanim tohto turistického podujatia chceme dosiahnuť rozšírenie a spestrenie turistickej činnosti v mieste, ale zároveň tak prispieť i k rozšíreniu turistických podujatí pre širokú verejnosť.

Ako už z názvu vyplýva, podujatie je určené pre čo najširší vekový okruh záujemcov o turistiku. Na 10 km trase očakávame najmä rodičov s deťmi, či členov TOM.

Na ďalších trasách si môžu svoje schopnosti vyskúšať už zdatnejší turisti.

Pochod však nechce byť a nie je pretekom. Vyberte si takú trasu, ktorú zvládnete, a ktorá Vám prispôje k utužovaniu zdravia no zároveň bude peknou spomienkou na prežitý deň v prírode a na dedinku pod horami – Doľany.

Čakáme Vás, teda na „Turistike pre všetkých“
a želáme veľa pekných zážitkov.

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE:

Usporiadateľ:
KST - Doľany

Dátum:
11. augusta 2024

Prezentácia:
Doľany – pri ZŠ
pre trať 40 km:
6:00 – 7:00 hod.
pre ostatné trate:
8:30 – 10:00 hod.

Štart – cieľ:
Doľany – od ZŠ, cieľ bude
usmerný – vlastné značenie

Trate pochodu:
dĺžka: **40 km, 20 km, 10 km**
Popis jednotlivých trás s mapkou
pochodu a orientačný časový rozpis
obdržíte pri prezentácii.

Štartovné: 1,00 euro
(deti do 10 rokov zadarmo)

Občerstvenie:
na trati – studničky, pri kontrolách
možnosť zakúpenia nápojov
v cieľi – možnosť zakúpenia gulášu
z diviny, cigánskej, nealko nápojov,
piva a vína pri dobrej hudbe.

Ubytovanie:
nezabezpečujeme

Doprava:
do miesta štartu autobusmi SAD:
– z Bratislavy ASMN: 5:20, 6:20,
7:25
– z Trnavy AS: 6:05, 8:05

Rôzne:
– pochod vedie chránenou krajinou
oblasťou Malé Karpaty
– trasy vedú po turistických
značkách a tiež po vlastnom
značenom chodníku
– každý účastník ide na vlastné
nebezpečenstvo
– deti a mládež do 15 rokov len
v sprievode rodičov, alebo vedúcich

Tešíme sa na Vašu účasť!

KST - KPT DOĽANY

Poštové spojenie: **Igor Guldán, Doľany č.d. 10, PSČ 900 88,**
tel.: 0904 96 51 84, igor.guldán@gmail.com

11. 8. 2024

od 6.00 hod.

Turistika pre všetkých

38. ročník turistického pochodu

Organizátor: KST Doľany

Štart pred ZŠ Doľany

16. 8. 2024

Brigáda vo farskej záhrade

Organizátor: obec, fara

Farský kostol sv. Kataríny

17. 8. 2024

17.00 hod.

Vystúpenie LH Vieska

V rámci Ompitálskeho kultúrneho leta 2024

Šenk Skoba

29. 8. 2024

Vatra SNP

organizátor: FK Cinemax Doľany

Futbalové ihrisko

august

Súťaž o najkrajšiu predzahrádku

organizátor: obec

september

Podakovanie za úrodu

sprievod cez obec

Organizátor: ZŠ, MŠ Doľany, obec

12. 10. 2024

Šípkový turnaj

organizátor: Martin Braniš, Jozef Wenchich

Dom kultúry Juraja Fándlyho

25. 10. 2024

Deň úcty k starším

organizátor: obec

Dom kultúry Juraja Fándlyho

16. a 17. 11. 2024

Pocta Hane Zagorovej

Galakonzert plný hitov spojený s výstavou fotografií.

organizátor: Veronika Bednarovská

Dom kultúry Juraja Fándlyho

**Sledujte dianie
v obci na www.dolany.sk**

Alebo na Facebooku:

Obec Doľany - oficiálna stránka

Doľany - komunitná skupina

**DOĽANSKÉ
NOVINY**

ZO ŽIVOTA V OMPITÁLI ■ VYCHÁDZA 3x ROČNE

ISSN 1339-1240 • EV 4366/11

DOLANSKÉ NOVINY, vydáva 3x ročne Obecný úrad v Dolanoch, 900 88 Doľany 169,
IČO: 00 304 727. **Redakcia:** Ing. Daniel Ďurďovič (dd), Mgr. Katarína Guldánová (kg),
JUDr. Ida Konopová, PhD., Ing. Natália Bednárovská (nb), Bc. Veronika Ješková (vj),
Ladislav Braniš, Zuzana Jurčovičová.

Príspevky externých autorov nereprezentujú názor redakcie.

Neprerušuje jazykovú úpravu. **Ilustrácia na titulke:** Mgr. Petra Hamzová.

Výšlo v náklade 360 kusov, nepredajné – distribúcia zadarmo.

Ročník 14. Číslo vyšlo v auguste 2024.

Grafická úprava: Ing. Daniel Ďurďovič **Tlač:** Letterpress, s.r.o., Bratislava.

Kontakt: OÚ Doľany, www.dolany.sk